

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. VI. De revocatione donationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

insinuat, etiam si donator dicat, se facere diversas donationes, quia adhuc est donatio excedens. Idem dic, si ejusmodi donatio sit diversarum rerum, ut si quis donaret equum, prædium, vestem, quæ quavis singulæ non excedant, excedunt tamen simul junctæ. Relege *l. Sancimus*, ubi Legillator hanc donationem pluribus factam insinuationi subiectam vult, & merito, quia sic depauperari etiam facile quis potest.

18. At verò, si successivo fiat pluribus, insinuatione non indiget, quia tunc verè sunt multæ donationes, quarum nulla, ut supponimus, excedit summam quingentorum solidorum. Rege Molinam, *d. 17. §. 8.* & *Rebellum p. 2. lib. 18. §. 6. num. 7.* alioque apud Dianam *par. 8. tract. 6. ref. 4. 8.*

19. Hinc, si quis donet censum, qui uno anno non excedit quingentos solidos, excedit autem unitum cum aliis annis, si quis, inquam, donet ejusmodi censum exigendum per multos annos, sed solum durante vita donatarii, vel ipsius donatoris, non indiget insinuatione, quia sic censetur multæ donationes distinctæ, cum enim vita possit durare solum per annum, modica judicanda est donatio, quæ sit certa, quæ autem correspondet aliis vitæ annis, cum sit certa, non est censenda vera donatio. Contra verò, si quis donet eundem censum exigendum à successoribus donatarii, & solvendum ab heredibus donatoris, ut etiam si quis donet eundem censum, determinando tot annos, quibus pensiones census excedant quingentos solidos, indiget insinuatione, quia tunc donatio præsumitur esse facta per modum unitus. Ita clarè decernit dicta *Lex Sancimus*, §. ult.

20. Quid tertio, si contra, hoc est, si multi, v. g. decem, aliquid mihi donent, eorum singulorum donatio non excedat, omnium verò excedat summam 500. solidorum?

Respondeo: Oñate *t. 2. de contrah. tract. 10. d. 30. n. 139.* sic distinguit: Si ii decem, communicato consilio, donent uni tibi, insinuatione opus esse, quia est una donatio. Si verò singuli per se donent, insinuatione opus non esse, quia sic, sunt plures donationes. Hæc Oñate, nullam rationem, nec auctoritatem ullam afferens. Non est igitur approbandus, nisi forte loquatur de donatione facta à multis, qui constituunt unam personam moralem, ut, si Universitas, Civitas, Capitulum donaret; tunc enim esset verè una donatio. Quod autem, si secus intelligatur, approbandus non sit, patet, quia intentio legis est moderari effusas largitiones, hoc est, prodigalitatem ex parte donantis. At quæ effusio est, si mille, v. g. homines, communicato consilio, donent tibi singuli ex propriis bonis solidum unum?

CAPVT VI.

De Revocatione Donationis.

1. **A**D tres reducuntur causæ, ob quas, tum in foro conscientie, tum in foro externo revocari queat donatio (multò magis promissio donandi) sive solum acceptata, sive etiam omni ex parte completa per traditionem rem exhibitam. Prima causa est ob ingratitudinem. Secunda ob prolem, postea susceptam. Tertia, ob inofficiosam donationem. Breviter de singulis, nam quia satis plenè hæc causæ expenduntur à Jurisperitis, & Theolog. adductis à Delugo *d. 23. de Iust. a. n. 167.* & Bonacina *d. 3. de contrah. quæst. 13. part. ultim.* ideo in his operæ pretium nobis erit, necessaria dumtaxat afferre, cætera refecare.

§. I. Revocatio Donationis liberalis ob ingratitudinem Donatarii.

1. **H**ujusmodi ingratitudinem, quæ concedit facultatem revocandi rem donatam, & quidem etiam,

teste Dicaft. Molin. aliisque citatis à Diana *8. n. 167.* fructuum ex ipsa perceptorum post lris constitutionem.

2. Primò, quando donatarius atrociter ingratum est injuriis, ut, si, v. g. cornua ad donatorem affigat.

3. Secundò, quando manus impias insint in donatorem.

Tertio, quando notabile, & grave eidem detrimentum facit.

4. Quartò, quando vitæ periculum, sive per se, sive per alium eidem affert.

5. Quintò, quando donatarius non vult implere gravamina, sub quibus donans rem fore donavit. Vnde nomen, quæ dicam *n. 13.*

6. Nota primò, hanc revocationem ob ingratitudinem habere locum etiam in Legato, teste Molin. *lib. 1. v. Legatum*, Bonac. *de contrah. d. 3. §. 13. p. ult. §. 1.* Molin. Legatarius injuriis atrociter esset Testatori, v. g. nolendo dicti Testatoris uxorem, &c.

7. Nota secundò, in prædictis committendis, si in culpa esse donatarius: Unde, si iustus, v. g. donatarius donatorem homicidam accuset, si iustus suum uxorem, quamvis cum tamno donatoris, si iustus, ut se de donatore occidat, &c. non potest ipsi revocari donatio, quia, ubi non adest culpa, nec ulla debet poena.

8. Nota tertio, ejusmodi ingratitudo debet esse coram iudice certo probari. Donec ergo quis condemnatus à iudice, poterit sibi retinere donatam, nec poterit donatorem ex se illa reassumere, nec si extra iudicium, sententiam petat, poterit obligare donatarium ad reddendum. Ita Delugo, Mol. Fagund. alique excepti à Diana *p. 2. n. 1. ref. §. 8.* Ratio est, quia ad poenam non obligatur quis post sententiam iudicis.

9. Illud concederem cum Lessio, ac Rebello, quæ sequitur, adducitque Bonac. *l. c. p. ult. n. 8.* cum qui poenam rem donare, nec dum illam tradidit, posse non iudicem ac sibi retinere, si promissarius aliquam ingratam notam ex prædictis contraxit, nec aliud exiit leuandum, quia certe non videtur, se voluisse obligare ad reddendam rem promissam in tanta ingratitudinis circumstantia.

10. Dicaftill. *l. 2. tr. 5. d. 1. d. 7. num. 107. §. 110.* apud Dianam *l. c.* tamen sustinet, si aperte constet de ingratitudine donatarii, posse donantem ex se reassumere rem donatam, occulteque compensare, quia tota via potius revocandi fundatur in defectu conditionis implicitæ, quæ posita in donatione, id est, si donatarius ingratum non committeret: quæ certe sententia non est improbabilis.

11. Nota quartò, quid, si ingratitudo æqualis, vel gravius committatur à donatario, præter eas quinque, quæ modò numeravimus, eodem modo poterit donatorem donator revocare?

Respondeo, eodem modo, putant plures apud Molin. *d. 28. n. 8.* quod etiam amplectitur Diana *p. 2. n. 167.* sed ipse Mol. Rebell. Turri. apud Delugo, *l. c. n. 173.* id quaquam concedunt, nam hæc potestas revocandi donationem, cum sit ex probabiliori opinione solum de jure positivo Legum, non verò de jure nature, siquæ odiosa, solum restringenda est ad expressa à legibus. Non ita diceret Dicaftillus, qui modò fundavit revocationem ejusmodi revocationis ob ingratitudinem in expressa implicita conditione: *Nisi Donatarius ingratum committeret.*

12. Illud ego noto, esse tam amplam sententiam enunciatam *num. 3.* ut plures comprehendat ex illis, quæ in similes fortasse vocares, sed illæ verè sunt ex expressis accuratius expendantur.

13. Denique, si donans, cognita injuriâ, dum vitæ donationem non revocavit à donatario modis dictis ingrato, nec revocare inceperit, iudicari possit, factam esse revocationem.

remissionem à donante, quod distinctius vide apud Mol. d. 281.

14. Si solum fuit res promissa, & nondum tradita, posse in foro conscientie, cessante scandalo, non tradi ob æquivalentes causas ingratitudinis, concedit Rebell. 9. 9. 9. quia præsumi potest donatorem potius noluisse rem tradere, quam obligare rem suam in casu tantæ ingratitudinis: id, quod firmat, quæ n. 9. dicta sunt.

15. Nota quintò, hanc potestatem revocandi non habere locum in donationibus factis Ecclesiæ, nam quamvis ejus Prelatus ingratu sit, nihil nocere poterit donationi, quæ non ipsi, sed Deo facta est, qui certè ingratu esse non potest. Ita Vadius, Laym. Hurt. Delug. Dicastil, alique apud Dianam p. 8. tr. 6. res. 56. contra Fa-gond. ibid. citatum. Quod si onus à donante donatarius ipsi Ecclesiæ imposuit non adimplet, cogi poterit à legitimo Superiore, ut adimpleat, non verò ut restituat donata.

16. Denique posset hic quæri, utrum potestas revocandi donationem in dictis casibus transeat ad heredes? Verum eadem potestas adsit in donatione remuneratoria? Verum eadem adsit in donatione Beneficiorum Ecclesiasticorum? Verum eadem adsit in matre respectu filii, vel in Patrono respectu liberi? Verum, hæc dilucidè tractata habes apud Doctores citatos, & breviter collectos apud Delugo l. c. Mol. l. c. Vide etiam Dianam, p. 8. tr. 6. res. 117. quoad donationem remuneratiam; Quoad quæcumque autem donationem ex causa, vide apud Martium Cutellier. i. de Donat. disc. 3. part. 4. initio. Rursus, An donator possit revocare donationem ex eo, quod donatarius non aliat donatorem jam lapsum in pauperiæm? & an Pater ob causas supradictas possit revocare datam Filiae, dum vivit ejusdem filiae Maritus, vel eo mortuo, si extent filii? sed hæc clare habes apud eundem Dianam l. c. res. 55.

Denique, Quid, si donator juravit se renunciare huic potestati revocandi ex ingratitudine? Verum, ex supradictis 4. n. 4. tunc non posse revocare; colliges ex mea sententia.

§. II. Revocatio ob filios, post Donationem susceptam.

1. Ex quæ disponit donationem revocari ob susceptos filios, loquitur quidem de libertis, sed Doctores apud Dianam p. 8. tr. 6. res. 63. sive ob identitatem rationis, sive ob contextus variarum legum extendunt ad alios quoscunque. Verba Legis hæc sunt, L. Si unquam, C. de revocand. Donat.

Si unquam libertis Patronus filios non habens bona omnia, vel partem aliquam facultatum fuerit donatione largitus, & postea susceperit liberos, totum ad ipsum revertatur.

Merito quidem, quia non præsumitur velle quis, etiam si juraverit, donare rem notabilem aliis (nam excipientes sunt res levioris momenti) in eo casu, quo propriam sobolem nascatur, sive illam de novo suscipiat, sive de novo cognoscat, esse suam: nam semper ejusmodi donationes imbibunt conditionem, si mihi filius non adsit. Quare tunc donatio erit in totum revocanda, si facta fuit extraneo, nam, si facta fuerit uni ex filiis, dicam num. 14.

2. Adverte tamen donationem factam Ecclesiæ non revocari in totum, sed solum, quoad legitimam filii, vel filiorum. Adverte item, idem esse, quando quis juravit, non revocaturum donationem; tunc enim solum, quoad legitimam, erit revocanda; quia cum de aliis portionibus possit Pater ad libitum disponere, & sine peccato, ut hic omnino est supponendum, juramentum, quoad ipsas validum est, & observandum per dicta c. 4. §. 4.

3. Verum, non revocatur donatio, quando suscipiuntur filii spurii, vel non legitimi, quia dicta L. si unquam, semper loquitur de filiis legitimis.

4. Quid, si legitimentur per subsequens Matrimonium? Respondeo, revocari, quia hi sunt perfectissimè legiti-

5. Quid, si legitimentur per Principis privilegium? Respondeo, Dicastillus negat revocari, quia is, ait, non est perfectè legitimus, Hurtados tamen, & merito, docet, revocari, quia is gaudet omnibus privilegiis filii legitimi.

6. An dicta dispositio revocandi donationem ob prolem susceptam, locum habeat in donatione remuneratoria?

Respondeo, cum Mar. Cutell. tom. 1. de Donat. disc. 2. part. 13. Vide etiam Dianam p. 8. tr. 6. res. 65. negativè, quia hæc, ut toties dictum est, non est pura donatio, de qua loquitur dicta L. si unquam.

7. An quando proles præcogitata fuit, & nihilominus donatio fuit facta, ea sit revocanda?

Respondeo, Aliqui, ut Hurt. & Rebell. apud Dianam l. c. res. 59. putant non esse revocandam, quia favor (inquit) hujus legis factus est Patri, & ideo illum renunciare poterit. Alii, ut Vadig. Dicastil, Delugo apud eundem, quibus adde Cutell. i. 2. de Donat. disc. 3. spec. 3. censent, esse revocandam, quia, contra putant, favorem hujus Legis factum esse filiis.

8. An reviviscat donatio, si filius de novo susceptus moriatur?

Respondeo, reviviscere saltem communiter, docet Delugo, d. 23. de Inst. à num. 180. quia intentio donatoris, semper præsumitur esse, ut donatio constet, si filiis, vel nepotibus non præjudicat. Non reviviscere, tenet Dicastil, apud Dianam l. c. tr. 6. citantem Hart. & Rebell. quia donatio, inquit, semel extincta per susceptum filium, non potest iterum vivere sine novo consensu donatoris.

9. Nota denique, donatarius, supervenientibus donatoris filiis, teneri in conscientia restituere res donatas, si à donatore etiam extra judicium ex repetantur, quia hæc non est pœna, ut erat ob ingratitudinem, sed est dispositio iuris irritans omnino donationem. Si tamen donator non petat, cum possit, poterunt res donatæ retineri ex eo capite, quod tunc donator præsumitur condonare, ut modò similiter diximus supra cap. 4. §. 3. n. 1. & docet etiam Lessius, l. 2. cap. 18. dub. 14. num. 100.

10. Excipe semper ex regulis universalibus restitutionis, nisi bona fide donatarius res acceperit, bonaque item fide non factus locupletior, consumpsit, ut notat rectè Delugo, d. 24. de Inst. n. 218.

Dubium incidens: An Testamentum, & Legata intelligantur revocata ob susceptam, vel de novo cognitam prolem?

11. Eo ipso revocatum intelligi Testamentum, quoad institutionem hæredis, certum est. Sed quid, quoad legata?

Respondeo: Idem dicendum, ut docet tanquam probabilius, Sanch. l. 4. consil. c. 1. §. 2. num. 4. & merito, nam, cum legata sint veluti donationes quædam, ratio, quæ probat, superveniente filio, rescindi donationem, arget, & in Legatis. Est autem in legatis illa exceptio, ut ea legata sustinenda sint, quæ verosimiliter (id, quod ex conjecturis est colligendum) ipse Pater adhuc fecisset, natis, vel cognitis de novo filiis. Ita idem Sanch. cum pluribus, quibus adde Molin. d. 175. §. Intelligendum præterea.

12. Si supervivat Pater post natos, vel cognitos filios, & tamen Testamentum nequaquam revocet, putant aliqui, non intelligi revocatum, quia, si potuit (alunt) & noluit, signum dat, volendi in eo perseverare. Alii tamen cum eodem Sanch. l. c. n. 10. inquirunt, intelligi revocatum. Sed melius distinguendum cum Delugo, d. 14. de Inst. n. 53. Si enim ad sunt conjecturæ, non revocatum expresse fuisse à Patre Testamentum, quia expectabat forte tempus aptius revocandi, sed repente mortuus est, utique revocatum intelligitur. Si verò adsint conjecturæ prædictæ perseverantiæ, non erit revocatum.

H h

13. Denique

Part III.

13. Denique, si vivente adhuc Patre, qui jam suum considerat Testamentum, nascatur illi filius, l. *Posthumus, in ius, ff. de iusto raptis*, & statim moriatur, convalescet Patris Testamentum, etiam si in illo fuisset institutus haeres quicumque extraneus; nam in iure, quod a principio validum fuit, facilius recuperat suas vires, quam, quod fuerat invalidum de novo eas acquirat.

§. III. Revocatio Donationis inofficiosa.

1. **Q**uoties fit donatio (& quidem notabilis quantitas, ut *supra* non in simili) ab aliquo, qui dum donat, habet filios (nam in *precedente paragr.* locuti sumus de non habente filios, dum donat, sed habente postea) toties illa donatio, si demat de legitima filii debita, erit, & appellabitur inofficiosa, id est, contra officii pietatis Patris, vel Matris debitum filiis, rescindique omnino debet, etiam si sit juramento firmata, quia juramentum non potest obligare aliquem in praedictum aliorum, ut hic esset in praedictum legitimam filiorum.

2. Adverte autem ejusmodi rescissionem peti non posse à filio, nisi defuncto Patre, quia legitima ei non debetur, nisi post Patris mortem.

Ex hac certa doctrina, quatuor dubitationes emergunt.

Donatio inofficiosa totum, an pars sit invalida?

3. Prima, An donatio inofficiosa facta extraneo sit invalida in totum, an solum in parte, quatenus scilicet officit legitimam filiorum?

Respondeo: Si ea donatio non fuit facta animo fraudandi legitimam eorum, quibus debetur, solum invalidatur, seu revocatur, quoad partem, in quantum scilicet possit remanere dicta legitima. Et puto ad hanc revocationem (sed, ut dixi, post mortem Patris) non esse opus sententia Iudicis, quia legitima semper est, post Patris mortem, debita filiis.

4. At, si ea donatio facta fuit animo fraudandi legitimam, iis, quibus debetur, quod Iuris periti dicunt, donationem esse inofficiosam re, & consilio: Aliqui apud Molinam d. 283, n. 12. negant, revocandam esse in totum, aliqui affirmant, at ipse Molina tandem concludit, favendum esse possessori.

Addit Delugo d. 23, de *Iust. num.* 202. Video etiam Dianam p. 8, tr. 6, ref. 66. & 84. non esse fundamentum, cur debeat revocari in totum.

5. Ego dico primum, certum mihi esse, revocandam quoad partem correspondentem legitimam, & quoad partem eandem esse invalidam, & posse filium ante omnem sententiam sibi reperere, & obligari donatarium restituere modo supra dicto in §. *preced.*

6. Dico secundum: Si forte iudicet quis revocandam esse in totum, certum mihi esse, id non posse fieri, nisi per sententiam Iudicis. Ratio est, quia haec esset poena illius animi defraudandi legitimam. At poenam temporalem subire, nemo cogitur ante sententiam.

7. Objicis: Pater dum vivit, sine in iustitia esto, aliquando cum peccato, quando, v.g. est contra charitatem filiis deest (nam) potest omnia bona sua alienare in extraneos, etiam si legitima pro filiis nulla sit remanens, nam dum ipse Pater vivit, est dominus rerum suarum, & legitima non debetur filiis, vel ascendentes, nisi post Patris mortem; Ergo donatarius non obligabitur in conscientia ante sententiam, tradere legitimam praedictis filiis defuncti, nec filii possunt reperere ante eandem sententiam: quia ea bona non accipit donatarius à Patre contra Iustitiam.

Respondeo: Virget obiectio, sed tamen dico, Esto, sit valida illa donatio, vivente Patre, at hoc mortuo, cum ea remaneat, seu evadat inofficiosa, posse filium legitimam, seu certe sua congrua alimenta ab illa donatione

sibi reperere, ac debere donatarium redde ante omnem sententiam, quia pars illa donationis correspondens legitimam post mortem Patris, non est donatarii, sed filiorum. Cujus rei ulterior ratio est simili illi rationi, quae inibit conditionem, si filius mihi non nascatur, si nascitur, seu saltem sua alimenta non defuerint.

Donatio inofficiosa respectu Ascendentium.

8. Secunda dubitatio: An idem sit respectu Ascendentium? Si scilicet filius descendentes carens, ita donat extraneo, ut non remaneat pro Patre, vel Avo sua legitima, quae certe ipsis debetur, moriente dicto filio, videtur donec?

Respondeo, idem esse dicendum, invalidamque esse donationem, eo prorsus modo, quo *supra* de Patris donatione respectu legitimam filiorum. Ita Doctores omnes, l. *Si Filius, C. de inofficiosa donat.* Et ratio nimis est in promptu, quia nimirum aequè illi debetur legitimam.

Donatio facta Ascendentibus, an revocanda sit, si deinde nascatur Donatori Filius?

9. Tertia: Titius nullos habens filios, suo Patri, vel suo Avo donationem suorum bonorum legitimam fecit, iure ad aliquot annos nati sunt filii ipsi Titio, Quatenus, an & quatenus haec donatio valida sit, vel invalida?

Respondeo, esse invalidam, idque propter rationem universalem dictam, quia ob susceptam prolem annullatur donatio.

10. Virges: Estne invalida quoad legitimam tantum debitam filio jam nato, an secundum totum.

Respondeo, esse probabilius, quod sit invalida quoad totum, & consequenter, quod ascendentes post mortem donatoris debeant omnia bona donata restituere ante omnem sententiam filio huic nato. Ratio est, quia secundum ordinem naturalem facultates Patris descendentes debentur, & solum in defectu descendendum debentur ascendentes.

11. Objicis: Diximus modò, donationem factam Ecclesiae, si postea nascatur donatori filius, non revocari, nisi quoad nati filii legitimam, ergo pari ratione donatio facta ascendentes, si postea donator filium nascatur, non revocari debet, nisi quoad dicti filii legitimam.

Respondeo, negando consequentiam, nam praeter disparitatem, si quidem illa est donatio facta in bonum, quae, salva legitimam, sustineri censenda est à donatore: at haec facta ascendentes nulla ratione censenda à donatore sustineri, cum (sicuti modò diximus) Ordo naturalis requiratur, ut facultates Patris habeantur filiis, non descendentes, quando hi adsunt, non vero ascendentes. Lege Mol. d. 282. *Dubium ulterius est.*

Donatio inofficiosa facta uni ex Filiis.

12. Quarta dubitatio: S. Pater det uni ex filiis cessivè cum praedictio legitimam aliorum filiorum, an donatio estne inofficiosa?

Respondeo, esse inofficiosam, & revocandam, immò invalidam, atque afferre eandem obligationem restitutionis dictam n. 5. secundum illum excessum rationis, qui praedictat dictam legitimam. Id satis patet ex dictis, quia sua portio legitima semper aequè filius debetur post mortem Patris.

13. Adde, id locum etiam habere in eo casu, ut voluit Cutelli, tom. 2. de *Donat. spec.* 2. & *spec.* 3. quo Pater cessivam dedit uni ex filiis, etiam si non remanet legitima pro aliis filiis, cum nulla causa possit dari, quae legitimam favoratim operetur.

14. Illud permaximè hîc est advertendum, in quo maxime labi proclive est ei, qui perfundit questiones evolvit. Si enim extraneus habet à Titio, v. g. donationem excessivam, quam ipse extraneus bona fide accepit, bona fide consumpsit, nec in ullo factus est locupletior, ad nihil in conscientia obligabitur, si vero deinde nascatur filius, si, si Titius, tunc, quando donavit, filios fortè habuerit, ad nihil, inquam, obligabitur, nec ad legitimam quidem dictorum filiorum. Ratio est, quia super prædictis circumstantiis ex nulla radice restitutionis urgetur ejusmodi extraneus, ut ex regulis universalibus de Restitutione constet.

15. At verò filius, qui recipit à Patre vivente bona, quæ, juxta alibi dicta, præsumuntur pertinere ad legitimam suam, recipit, inquam, cum præjudicio aliorum filiorum, debet etiam, teste Delugo d. 24. de Inst. n. 218. & 219. in conscientia computare id, quod accipit in suam legitimam, quamvis bona fide acceperit, bonæque fide consumpsit, nec in ullo factus sit ditior. Ratio est, quia, quando Pater illi donavit, jam extinxit obligationem donandi ipsi legitimam, & jam ipse filius suam eandem legitimam habuit. Ergo, quando illam consumpsit, suam legitimam consumpsit. Ergo eandem, mortuo Patre exigere non potest, publicatam enim haberet, quod esset in fratrum suorum præjudicium.

16. aliud esset, si filius bona fide occultè quid acciperet à Patre, & bona item fide consumpsit, nec inde fieret in aliquo ditior; tunc enim illud non obligaretur conferre in suam legitimam (quod certè obligatur, si mala fide) quia dum Pater nihil ipsi dedit, non extinxit ius legitimæ ipsi filio debitæ, quare poterit, mortuo Patre illam exigere. Neque dicas, hunc filium debere Patri id, quod clam ab ipso accepit, consumpsitque, unde debere ipsum compensare hoc debitum cum sua legitima post mortem Patris. Ne id dicas, inquam, nam filius propter bonam fidem jam dictam, & quia res accepta non extat, & in nihilo factus est ditior, nullum debitum habet quod debeat compensare Patri.

4. An maritus confitens, se recepisse hanc, vel illam quantitatē ab uxore pro dote, censetur illam donare. Vide apud Rodriq. in summ. l. 1. c. 198. num. 35. Dianam loc. cit. ref. 113 alioque.

5. An donatarius, vel legatarius obligetur implere donatoris, vel testatoris sive vota, sive debita ex iustitia. Lege apud Dianam ibid. ref. 112.

6. Donatio liberalis, ut etiam testamentum facta metu, nimia reverentia, vel importunitate, per aliquos irrita sunt, per aliquos irritanda, sicut irritandi veniunt contractus onerosi. Vtriusque sententiam judicant aliqui, ut Diana ibid. ref. 129. probabiliter. Verum, ego de hac re dixi l. 1. in dec. c. 2. §. 5. d. n. 11. ubi adverti, quid intelligendum sit nomine nimie reverentia, & importunitatis. Vide etiam, quæ summam dixi supra, in tract. de Promiss. c. 4. d. n. 2. cum de promissione.

7. Donatio nunc facta Ecclesiæ construenda, seu Collegio olim fundando, valet, revocarique non potest. Quamvis enim nullus nunc adesset, qui acceptare legitime posset, (nam posset fortasse Prelatus) tamen ex voluntate donantis censetur facta nunc pro tunc, quando aderit Rector Ecclesiæ jam fundatæ, seu constructæ, qui acceptare poterit. Ita colligo ex Abb. in c. ad audientiam, de Eccl. edificanda. Duceo autem argumentum ex donantis voluntate, nam aliæ rationes, quas pro hac validitate adducit Diana p. 8. tr. 6. ref. 125, non videntur mihi admodum efficaces, lege ipsum.

8. Quid fiat in conscientia, si rem donatam famulus non afferat donatario, & interim donator è vivis decedat? Dixi l. 8. in dec. tr. 4. c. 1. §. 5. n. 11.

9. An peccent, & ad obligationem restitutionis teneantur, qui recipiunt ea, quæ alter cum peccato, seu illicitè donati? Dixi l. 8. in Dec. tr. 1. c. 2. §. 4. n. 2. & universaliter habet Delugo, tom. 1. de Inst. d. 4. scil. 3. n. 49. & 50. Diana p. 8. tract. 6. ref. 39. alioque.

10. An peccet, & obligationem Restitutionis contrahat, qui impedit donationem, sive licitè, sive illicitè alteri faciendam? Dixi l. 8. in dec. tract. 3. c. 4. §. 2.

11. De donatione, quam alteri facit filius familias ex bonis Patris, dixi l. 5. in dec. c. 4. §. 1. d. n. 7. cum de Ludo, & lib. 8. tract. 2. c. 3. n. 3.

De donatione Religiosorum, l. 8. in dec. tract. 2. c. 4.

De donatione Servorum, ibid. tract. 1. c. 2. §. 1.

De donatione, quam facit Pater, vel Mater filio, l. 5. in dec. c. 4. §. 2.

De donatione uxoris de bonis mariti, l. 8. in dec. tr. 1. cap. 2. §. 3.

De donatione inter uxorem & maritum, deque Sponsalitia largitate, dixi supra, lib. 8. de matrim. tract. 7. de oblig. cap. 2.

An usurarius, an ludeus, an cæcus possint donare causa mortis, vide apud Dianam, apud quem alia non pauca minutiora, Et dum ego tantisper quiesco, tu Vale

CAPVT VII.

Questiones nonnullæ de materia Donationis, Remissivæ.

1. AN donatio possit acceptari ab absente? Dixi supra in tract. de Promiss. c. 7. §. 4.
2. An post mortem donatoris? ibid. §. 3. n. 5.
3. An donatio inter vivos facta Capucinis, Minoribus, & Societati Iesu valeat, & quatenus? Vide apud Sanc. lib. 7. summ. c. 25. 26. & 27. Cast. tom. 3. p. 3. n. 9. & 10. Dian. p. 8. tract. 6. ref. 104. alioque.